

Sudan, la crisi de l'eterna colònia

Sudan, el 'país dels negres', és l'escenari d'una guerra entre el nord islamista i el sud animista i cristià. El govern de Khartum, temut pels països veïns, especialment Egipte i Eritrea, continua la seva política d'islamització forçada del sud.

A mitjan 1996 el líder del moviment afroamericà Nació de l'Islam, Louis Farrakhan, en tornar del seu períple pel Sudan, va ser criticat per mantenir relacions amb un govern que tolera les pràctiques esclavistes dins del seu territori. Farrakhan va desafiar les crítiques exigint proves. Dos periodistes de Baltimore van acceptar el desafiament i van viatjar al Sudan, on en menys d'una setmana van poder comprar dos nens a un traficant. El govern de Khartum va defensar-se de l'escàndol afirmant que la pràctica del segrest per aconseguir un rescat forma part de la tradició sudanesa i que no està condemnada per les lleis del país.

Aquest episodi il·lustra la realitat d'una regió sempiternament colonitzada. Ja en l'època dels faraons, el que ara coneixem per Sudan era un *hinterland* de les riques valls del baix Nil que aportava esclaus, soldats i –sobretot– or. Actualment en queda ben poc, d'or, però encara avui el Sudan aporta mà d'obra a bona part de l'Àfrica de l'est, i com van demostrar els dos periodistes del *Sun*, conserva en gran mesura el tradicional tràfic d'esclaus que des dels inicis de la història ha resseguit el curs del gran riu africà.

A les acaballes del segle vint, els esclaus ja no proveeixen un mercat internacional, sinó que es limiten principalment al comerç intern. Aprofitant la turbulenta situació de guerra civil al sud del país, espavilats mercaders del nord hi compren o segresten infants i dones per

vendre'ls després als grans terratinents cotoners del nord. Sovint els milicians que fan la feina bruta al govern de Khartum no reben cap salari pels seus serveis, però són animats a cobrar-se'l amb el botí que puguin arreplegar. En la de-pauperada economia del Sahel sudànic, gairebé l'únic botí a l'abast són els mateixos éssers humans. La situació, de fet, no millo-

És una frontera tradicional entre el nord del continent, arabitat i islamitzat, i el sud, negre i animista.

ra: l'enviat especial de les Nacions Unides, Gaspar Biro, ha denunciat repetidament que les violacions dels drets humans –segrestos, tortures, violacions, compra-venda de nens i persecució de líders religiosos no-musulmans– van augmentant de manera “alarmant” en els darrers temps.

El nom “Sahel” prové de l'àrab, i significa “costa” o frontera –la costa sud del desert. També “Sudan” és un nom aràbic: “país dels negres”. Aquesta zona és, doncs, frontera tradicional entre el nord del continent, arabitat i islamitzat,

i el sud, negre i animista. Ho van poder comprovar els britànics després de bastir la seva entelèquia de “Condomini anglo-egipci” que va colonitzar el Sudan durant la primera meitat d'aquest segle. Al nord, on la immensa majoria de la població era àrab i musulmana, van poder organitzar una administració eficient i hi van desenvolupar grans cultius de cotó, gràcies a la bona entesa amb les jerarquies islàmiques. Al sud, habitat per tribus ramaderes seminòmades i extremadament bel·licoses com els galla i els azande, els servents de Sa Majestat amb prou feines si van aconseguir “pacificar” la zona.

El Sudan continua essent, encara avui, una regió fronterera entre un nord relativament productiu i més relacionat amb la gran umma (família) islàmica que no amb un sud d'economia de subsistència que mira més aviat cap a la regió dels Grans Llacs i a la vall del Rift. Els esforços de Khartum per a construir una nació-estat dins les antigues fronteres colonials han estat, ara per ara, un sagnant fracàs. Des que el primer president de la independència, Abbud, va engegar el 1962 la seva campanya d'“unificació”, foragitant els missioners cristians i imposant l'idioma àrab i la religió de Mahoma, que les regions del sud del país són un maldecap constant per a les elits governants.

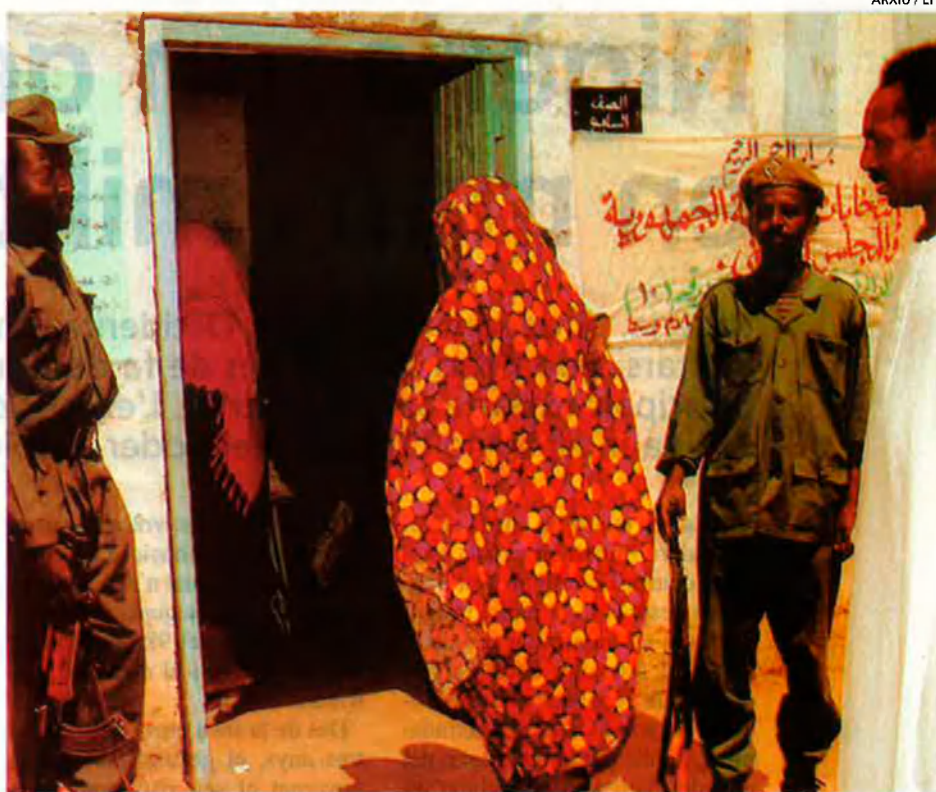
Diversos grups guerrillers, defensors de les reivindicacions de les ètnies negres i dels grups religiosos cristians i animistes, s'han enfrontat en els darrers trenta anys a l'exèrcit i a les milícies irregulars

del govern. És una lluita desigual, contra unes forces cada cop més ben armades, que el 1985 significaven una despesa del 3,4% en el Producte Interior Brut i actualment ja se n'engoleixen el 16% cada any.

La guerra civil va arribar al clímax a principi de 1995, quan l'actual president, Bashir, que amb el temps havia anat caient sota la influència del Front Nacional Islàmic (FNI) de Mohammed Taba, va declarar la guerra santa contra "els infidels" secessionistes del sud.

Va entrar en escena aleshores Jimmy Carter, l'inefable mitjancer *free-lance* d'acords de pau, que va aconseguir un acord d'alto-el-foc entre el govern i el Moviment per la Independència del Sudan del Sud, i un compromís ferm de celebrar les eleccions legislatives que Bashir havia postposat reiteradament. Les bones arts de l'ex-president nord-americà van ser a punt d'anar-se'n en orris quan Egipte va acusar l'FNI d'estar darrere de l'atemptat contra Hosni Mubarak a Etiòpia, el juny de 1995. La crisi va amenaçar de desencadenar un conflicte de greus proporcions, però al capdavant no es va passar d'escaramusses al triangle de Halaiib, territori disputat entre els dos estats.

Les esperades eleccions legislatives i presidencials es van celebrar el març passat. Amb dubtoses garanties democràtiques i un ferri control dels mitjans de comunicació, es van complir les previsions: Bashir va guanyar la presidència

i l'FNI, el parlament. De fet, les eleccions no van existir a gairebé la meitat de les circumscripcions del sud, però Bashir té ara per ara una certa legitimitat per tirar endavant el seu ambiciós pla de mesures d'austeritat.

La veritat és que l'alto-el-foc amb els "sudistes" ja li venia bé al govern de Khartoum, que necessitava un respir per refer la malmesa economia del país. Amb una inflació que no baixa del 100% anual i una moneda que perd el 200% del seu valor davant el dòlar cada

any, l'estat no es podia permetre de continuar amb la guerra civil. Bashir pot ser un dictador implacable, però no cap beneit. La inestabilitat és endèmica al Sudan, les intrigues de palau són el pa de cada dia i això ell, que va accedir a la presidència amb un cop d'estat el 1989, ho sap prou bé. Mohammed Taba i els seus islamistes poden cansar-se ben aviat de manar sota la seva ombra i desitjar fer-ho directament.

Una dona, abillada a la manera islàmica, entra en un col·legi electoral de Khartoum. Les esperades eleccions legislatives i presidencials es van celebrar el març passat amb dubtoses garanties democràtiques.

Lluís Bosch

Primer Diccionari

Més de 17.000 entrades, 32 pàgines a tot color, mapes i més de 600 il·lustracions.

Preu: 2.950 ptes.

Eumo Editorial publica la nova versió del **Primer Diccionari** revisada i amb el doble d'entrades.

Els templers catalans, de la rosa a la creu

Josep M. Sans i Travé

El definitiu treball de síntesi que narra la història del Temple a Catalunya, des de la seva introducció al segle XII fins a la catorzena centúria. Lluny de mitificacions i especulacions, el llibre estableix el paper del Temple en la història de Catalunya.

Pagès Editors
"Els ordres militars", 4

GABRIEL Galmés —
EL REI DE LA SELVA
QUADERNS CREMA

GABRIEL Galmés
El rei de la selva

Galmés ens fa oscil·lar entre la tendresa i el riure, i ens ofereix el retrat cruel d'un final de segle sense grans ideals però amb moltes majúscules. *El rei de la selva* és una novella d'amor.

